

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18257

Tarih : 03.06.2026

10/4234

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin farklı bölgelerinde son yıllarda artan heyelan olaylarının nedenlerinin, riskli yerleşim alanlarında alınan önlemlerin yeterliliğinin, afet risk yönetimi politikalarının etkinliğinin ve vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanmasına yönelik mevcut uygulamaların incelenerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 01/ 06 / 2026

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Heyelanlar, Türkiye'de en sık karşılaşılan doğal afetlerden biri olup özellikle Karadeniz Bölgesi başta olmak üzere Doğu Anadolu, Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerinde önemli can ve mal kayıplarına yol açmaktadır. Son yıllarda iklim değişikliğinin etkisiyle artan aşırı yağışlar, düzensiz kentleşme, orman tahribatı, yanlış arazi kullanımı ve yetersiz altyapı uygulamaları heyelan riskini daha da artırmaktadır.

Afetlerin tamamen önlenmesi mümkün olmasa da bilimsel çalışmalarla önceden tespit edilen risklerin azaltılması, riskli alanlarda yapılaşmanın sınırlandırılması, erken uyarı sistemlerinin kurulması ve vatandaşların güvenli yaşam alanlarına erişiminin sağlanması kamu kurumlarının temel sorumlulukları arasındadır.

Bununla birlikte birçok yerleşim yerinin uzun yıllardır heyelan riski altında bulunduğu bilinmesine rağmen gerekli önlemlerin zamanında alınmadığı, bazı bölgelerde vatandaşların riskli yapılarda yaşamaya devam etmek zorunda kaldığı ve afet yönetiminin çoğu zaman afet sonrasında odaklandığı yönünde ciddi eleştiriler bulunmaktadır. Özellikle bilimsel raporlarla riskli olduğu ortaya konulmuş alanlarda yaşanan can ve mal kayıpları, mevcut uygulamaların etkinliğinin yeniden değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Son yıllarda meydana gelen birçok heyelan olayının ardından yapılan açıklamalarda afetlerin yalnızca yoğun yağış ve doğal koşulların sonucu olduğu vurgulanırken, bilim insanlarının yıllardır dile getirdiği risk uyarılarının yeterince dikkate alınmadığı görülmektedir. Bilimsel planlama yerine kısa vadeli yapılaşma ve rant odaklı uygulamaların tercih edilmesi, denetim mekanizmalarındaki eksiklikler ve riskli alanlarda gerekli kamusal yatırımların zamanında yapılmaması, doğal tehlikelerin afete dönüşmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle

heyelanların yalnızca doğal süreçler bağlamında değil, kamu yönetimi ve afet politikaları açısından da incelenmesi gerekmektedir.

Öte yandan iklim değişikliği kaynaklı aşırı hava olaylarının sıklığı ve şiddeti artarken, ülkemizin heyelanlara karşı hazırlık düzeyinin, kurumlar arası koordinasyon mekanizmalarının, risk azaltma yatırımlarının ve yerleşim politikalarının kapsamlı biçimde incelenmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede;

- Türkiye genelinde heyelan riski taşıyan yerleşim alanlarının mevcut durumunun tespit edilmesi,
- Riskli bölgelerde yaşayan vatandaşların karşı karşıya bulunduğu tehlikelerin ortaya konulması,
- Merkezi ve yerel idareler tarafından alınan önleyici tedbirlerin yeterliliğinin değerlendirilmesi,
- Risk haritalama, erken uyarı, tahliye ve yeniden yerleştirme politikalarının incelenmesi,
- İklim değişikliğinin heyelan riskleri üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi,
- Mevzuat, denetim ve uygulama eksikliklerinin belirlenmesi,
- Can ve mal kayıplarını önleyecek kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekli görülmektedir.

İzah etmiş olduğum nedenler doğrultusunda Türkiye'de heyelan risklerinin bütün yönleriyle araştırılması, mevcut uygulamaların değerlendirilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	